

Datum: 2020-11-23

Handläggare: Åsa Teveldal

Dnr: VN000086/2020-700

Till: Socialdepartementet

S2019/00088/SOF

Yttrande över remiss - betänkandet Översyn av insatser enligt LSS och assistansersättningen (SOU 2018:88)

Yttrande

Remissen omfattar enligt missiv från Regeringskansliet inte de förslag som handlar om att begränsa möjligheterna till assistans för barn under 16 år och för personer med stor och varaktig funktionsnedsättning samt förslaget om en schablon om 15 timmar för andra personliga behov för personer med assistans. Detta innebär att Båstads kommun inte tar hänsyn till dessa förslag i yttrandet. I övrigt kommenteras de förslag och bedömningar som Båstads kommun har synpunkter på.

Sammanfattning

Båstads kommun är positivt till en huvudman för personlig assistans men ser samtidigt stora utmaningar vad det gäller gränsdragningsproblematik mellan stat och kommun. Det framstår som orimligt att kommunerna ska ha ett fortsatt kostnadsansvar för de 20 första timmarna i assistansersättningen.

Båstads kommun uppfattar att det är tydligt att förslagen i utredningen i stor utsträckning syftar till att minska kostnaderna specifikt för personlig assistans. Personer som idag har personlig assistans kommer sannolikt istället att hänvisas till någon av de nya insatserna för vilka kommunen är huvudman. Det finns risk för kostnadsövertvålning från stat till kommun. Det är svårt att beräkna kostnader då det är ovisst vilka insatser personer kommer att söka och gränsdragningen mellan insatserna inte är tydlig.

Båstads kommun är positiva till att sjukersättningen för ordinarie assistents sjukfrånvaro ska ingå i schablonersättningen för personlig assistans.

Båstads kommuns bedömning är att utredningens förslag till insatser möjliggör flexibla lösningar än nuvarande LSS-lagstiftning. Det är positivt med de nya insatserna personlig service och boendestöd som bör ge större möjligheter för de som kan och vill bo i ordinärt boende. Båstads kommun gör dock bedömning att det inte är lämpligt att insatsen personlig service och boendestöd ska kunna beviljas i den enskildes bostad om denne bor i bostad med särskild service. Detta utifrån att det i insatsen bostad med särskild service ingår omvårdnad, fritid och kultur och därför inte ska behöva kombineras med andra insatser.

De nya insatserna förebyggande pedagogiskt stöd och personligt stöd till barn är svårbedömda. Insatserna bedöms kunna ge positiva effekter för målgrupperna men är oklara vad det gäller innehåll och vem som kan beviljas insatsen. Utifrån oklarheter gällande insatserna ser Båstads

kommun fortfarande en risk för gränsdragningsproblematik mellan stat och kommun. Följden av utredningens förslag riskerar att bli en övervältring av kostnader till kommunen.

Båstads kommun är negativa till utredningens förslag om att annan särskilt anpassad bostad fortfarande föreslås vara kvar som en boendeform enligt LSS.

Båstads kommun har synpunkter på utredningen i följande avsnitt

Kapitel 5: Bostaden

Annan särskilt anpassad bostad

Båstads kommun stödjer inte utredningens förslag om att boendeformen annan särskild anpassad bostad ska kvarstå som en insats i den nya LSS-lagstiftningen. Om insatsen ändå kommer att kvarstå i en ny LSS-lagstiftning bör lagstiftaren tydliggöra bedömningskriterierna för boendeformen. Båstads kommun anser att det bör framkomma att denna insats inte ska ersätta den ordinarie bostadsmarknaden. Det bör även tydliggöras vilken typ av anpassningar som bostaden ska innebära och hur rätten till annan särskilt anpassad bostad förhåller sig till exempelvis bostadsanpassningsbidrag.

Boendeformerna gruppboende och serviceboende

I bostad med särskild service, gruppboende och serviceboende, bör alla behov tillgodoses kopplat till omvårdnad, fritid och kultur och bör därför inte kombineras med andra insatser. Utifrån detta vill Båstads kommun framhålla att insatsen personlig service och boendestöd inte bör kunna beviljas samtidigt för stöd inom boendet. Gruppboende och serviceboende bör även fortsättningsvis vara den insats som ska tillgodose hela individens behov av stöd, omsorg och praktiska göromål i den enskildes hem.

Insatsen personlig service och boendestöd

Båstads kommun är positiv till den nya insatsen personlig service och boendestöd då den omfattar större delen av den personliga livsföringen och är mer flexibel än den nuvarande insatsen ledsagarservice. Likaså är det positivt att boendestöd föreslås bli en del av en LSS-insats. Att brukare ska kunna få stöd i ordinarie boende bidrar till självständighet och ökad delaktighet i samhället. Med den nya insatsen kommer den sökande som har behov av såväl praktisk som social hjälp som också kan omfatta omvårdnad och egenvård samt motivationsstöd kunna få det inom ramen för LSS-lagstiftningen. Därmed kommer behovet av kompletterande stödinsatser som boendestöd och hemtjänst enligt SoL att minska. Båstads kommun stödjer dock inte att personligt stöd och boendestöd ska kunna beviljas för stöd i den enskildes bostad om denne bor i bostad med särskild service, gruppboende eller serviceboende.

Kapitel 6: Barn och familjer

Insatsen avlösarservice

Båstads kommun anser att det är positivt att utredningen lyfter fram att stödet till familjer behöver samordnas i högre utsträckning och att avlastning i högre grad behöver vara anpassad utifrån individuella behov.

Insatsen avlösarservice i hemmet föreslås av utredningen ändras till avlösarservice utifrån att det tydligt ska framgå att insatsen inte är begränsad till att endast ges i hemmet. Båstads kommun delar utredarens förslag och anser att det är mer ändamålsenligt och skapar en större flexibilitet med utgångspunkt i den enskildes och familjens behov.

Personligt utformat stöd i det dagliga livet

Förebyggande pedagogiskt stöd i LSS

Båstads kommun anser att insatsen är svårbedömd då den är otydligt beskriven, både avseende innehåll och vem som kan beviljas insatsen. Båstads kommun kan se fördelar med att stöd som förutsätter ingående kunskap om individen är en egen insats, men det finns farhåga att insatsen är för lik personlig assistans. Detta kan innebära en risk för gränsdragningsproblematik mellan stat och kommun samt en risk i att den nya insatsen leder till en överskjutning av kostnader från staten till kommunerna.

Personligt stöd till barn i LSS

Båstads kommun anser att även denna insats är svår att yttra sig över då förutsättningarna har förändrats och förslaget om att insatsen personlig assistans ej omfattar barn under 16 år är borttaget. Insatsen personligt stöd till barn kan komma att göra stor skillnad för barn och föräldrar men även här kvarstår en eventuell gränsdragningsproblematik gentemot Försäkringskassan och den personliga assistansen. Eftersom förslaget om att begränsa assistansen för personer under 16 år inte längre kvarstår finns det frågetecknen om innehållet i insatsen personligt stöd till barn i LSS också kommer att förändras.

Kapitel 11 Ansvarsfördelning mellan stat och kommun

Båstads kommun är mycket positiva till att staten föreslås vara huvudman för all personlig assistans. Den nuvarande uppdelningen har skapat svårigheter då kommuner och Försäkringskassa gjort olika bedömningar. En huvudman innebär också en effektivisering av de samlade samhällskostnaderna eftersom samma behov inte behöver utredas och beslutas av flera olika aktörer.

Kommunernas medfinansiering av de 20 första timmarna per vecka av statlig assistans bör tas bort. Den är administrativt krånglig och påverkan på utbudet av övriga LSS-insatser är troligtvis mycket marginell. Om assistansen blir helt statlig leder medfinansieringen till att kommunerna får finansiera hela kostnaden för de som beviljas max 20 timmar per vecka vilket framstår som orimligt för en insats som beviljas av en annan myndighet. Huvudregeln måste istället vara att den myndighet som ansvarar för en insats också bär kostnadsansvaret för densamma. Båstads kommun ställer sig också mycket frågande till utredningens bedömning att en medfinansiering kan bidra till att kommunerna erbjuder LSS-insatser och andra kommunalt beslutade insatser av god kvalitet. Det finns inget samband mellan kommunernas kostnadsansvar för assistansbeslut och kommunens inställning till hur andra insatser erbjuds och verkställs. Att de insatser som kommunen ansvarar för ska vara av god kvalitet är därtill särskilt reglerat i lag. Båstads kommun avstyrker därför utredningens förslag att den kommunala medfinansieringen av statlig assistans ska finnas kvar.

Kapitel 12 Privata aktörer och ekonomisk ersättning för personlig assistans

Utredningens förslag om att det ska vara krav på kollektivavtal eller kollektivavtalsliknande villkor för att få anordna personlig assistans är positivt. Båstads kommun instämmer med utredaren att schablonbeloppet för personlig assistans ska kompensera för sjuklönekostnader. Kommunen instämmer i utredningens med att kommunens ansvar ska vara begränsat till att tillfälligt tillgodose den assistansberättigades behov i det fall en ordinarie anordnare inte tillhandahåller en vikarie. Båstads kommun önskar dock att lagstiftaren gör ett förtydligande gällande kommunens ansvar att tillfälligt tillgodose den assistansberättigades behov på så sätt att det endast rör akut uppstående situationer.

Kapitel 13 Kvalitet, uppföljning och tillsyn

Att företräda en person och samtidigt ge stöd enligt LSS till hen. Båstads kommun är positiv till förslaget att se över hur regelverket fungerar när det gäller gode män, förvaltare och andra ställföreträdare samt att utbildningsmaterial tas fram med syfte att öka förståelsen och kunskapen om den enskilda individens behov och de utmaningar som kan komma att uppstå.

Kapitel 17 Konsekvenser av förslagen

Båstads kommun vill, beträffande konsekvenserna av förslagen, särskilt lyfta fram att då vissa av förslagen inte kommer att genomföras påverkas även de kostnadsanalyser som gjorts i utredningens 17:e kapitel.

Båstads kommun instämmer inte i bedömningen att kommunernas kostnadsökningar och kostnadsminskningar till stor del tar ut varandra. Förutom de omställningskostnader som förslaget innebär kommer lagstiftningen att innebära att kommunernas samlade kostnader ökar. Såsom utredningen beskriver handlar förslaget om att stärka ändamålsenligheten för den enskilde samt kvaliteten, vilket kommer innebära kostnadsökningar.

Kommunen instämmer inte heller i att kommunernas långsiktiga administrationskostnader beräknas bli i princip oförändrade. En mer flexibel lagstiftning och användandet av parallella insatser kommer innebära ett ökat tryck på utredningar och beslut för kommunens handläggare samt på kommunens verkställare av insatser. Det är viktigt att kommunernas kostnader inte underskattas för att lagstiftningen ska få de positiva effekter som lagstiftaren eftersträvar. Kompensationen till kommunsektorn bör därför vara avsevärt högre än de cirka 340 miljoner kronor som utredningen föreslår.

Vad det gäller den nya insatsen personlig service och boendestöd framgår inte någon ekonomisk effekt kopplat till personer som i dagsläget har boendestöd enligt SoL. Med anledning av att LSS har högre ambitionsnivå borde det leda till högre kostnader för kommunerna för denna grupp. Även påverkan på kommunernas avgiftsintäkter från avgifter är en sådan förändring som bör tas med, eftersom LSS insatser inte är avgiftsbelagda.

Båstad 2020-11-23

Ulf Jiewertz

Vård- och omsorgsnämndens ordförande